

Ο Χρήστος Λάσκος, σε άρθρο του που δημοσιεύθηκε στην «Εφ.Συν» την περασμένη Κυριακή με τίτλο «Ο Ανδρέας Παπανδρέου και η ριζοσπαστική Αριστερά», διατυπώνει την άποψη:

1ον: Το ΠΑΣΟΚ δεν υπήρξε ποτέ τμήμα της Αριστεράς, οποιουδήποτε είδους, στην Ελλάδα. Αντίθετα, από τη στιγμή που εμφανίστηκε ως κόμμα εξουσίας υπήρξε ο βασικός πυλώνας του αστικού δικομματισμού.

Η Ελλάδα των μνημονίων είναι δικό του δημιούργημα, ως συνέχεια του εκσυγχρονισμού των απασχολήσιμων, καθώς και του παπανδρεϊκού λαϊκισμού της Ελλάδας του '80, που δεξιώθηκε τον αυριανισμό και τον επέβαλλε ως ήθος «για τον λαό και τον τόπο» και

2ον: Το ΠΑΣΟΚ ήταν «αντιδεξιό», πράγμα που είναι πολύ διαφορετικό από το «αριστερό», οποιουδήποτε είδους.

Σε ό,τι αφορά τις παραπάνω επισημάνσεις του αγαπητού αρθρογράφου, κάποιες διαφορετικές απόψεις κρίνονται απαραίτητες:

Α. Το ότι το ΠΑΣΟΚ «εμφανίστηκε ως κόμμα εξουσίας και υπήρξε ο βασικός πυλώνας του αστικού δικομματισμού» δεν αποτελεί ευθύνη του Ανδρέα Παπανδρέου. Ήταν επιλογή του ελληνικού λαού που είδε στον Ανδρέα Παπανδρέου την ελπίδα για την αλλαγή μιας μακρόχρονης πολιτικής ανωμαλίας που έθετε στο κοινωνικό περιθώριο τις πλατιές λαϊκές μάζες που συγκροτούσαν, αλλά και συγκροτούν, τη μεγάλη δημοκρατική παράταξη, η οποία ως σημειωθεί δεν είναι κτήμα κανενός.

Β. Το ότι η Ελλάδα των μνημονίων είναι δημιούργημα του ΠΑΣΟΚ του 2008 είναι πράγματι αλήθεια. Δεν είναι όμως δημιούργημα του ΠΑΣΟΚ του Ανδρέα Παπανδρέου. Ο δημοκρατικός κόσμος του ΠΑΣΟΚ, που αποτελεί σήμερα το μεγάλο ποσοστό της εκλογικής βάσης του ΣΥΡΙΖΑ, δεν χρεώνεται και ούτε προφανώς συνέπραξε στις πολιτικές από το 2008 και μετά.

Γ. Το ΠΑΣΟΚ του Ανδρέα Παπανδρέου δεν δεξιώθηκε ποτέ τον αυριανισμό. Δεν ακολούθησε ποτέ υποδεικνυόμενες πολιτικές και ουδέποτε πρόβαλε κανένα έντυπο ως επίσημο έντυπο του κόμματος.

Δ. Η αναφορά περί «παπανδρεϊκού λαϊκισμού του '80» προσβάλλει βάνουσα ένα λαό που λίγα χρόνια μετά τη μεταπολίτευση εξέφραζε με τους αγώνες του την πολιτική του βούληση για να αλ-

Όταν ο δογματισμός της μοναδικής αλήθειας πνίγει τη διαλεκτική

ΑΠΕ-ΜΠΕ

➔ Το ότι η Ελλάδα των μνημονίων είναι δημιούργημα του ΠΑΣΟΚ του 2008 είναι πράγματι αλήθεια. Δεν είναι όμως δημιούργημα του ΠΑΣΟΚ του Ανδρέα Παπανδρέου

λάξει την Ελλάδα και να πάει τη χώρα πιο μπροστά.

Ε. Σε ό,τι αφορά τέλος πως το ΠΑΣΟΚ ήταν «αντιδεξιό», πράγμα που είναι πολύ διαφορετικό από το «αριστερό οποιουδήποτε είδους», θα πρέπει να είμαστε ιδιαίτερα προσεκτικοί με τη νοηματοδότηση των λέξεων, ιδιαίτερα όταν μιλάμε για την Αριστερά. Για να απαντηθεί το ερώτημα, αν το πρώτο ΠΑΣΟΚ ήταν αριστερό ή απλώς αντιδεξιό, πρέπει να γίνει διάκριση ανάμεσα στις τομές που εισήγαγε στο ταξικό και στο θεσμικό

επίπεδο ως κυβέρνηση.

Αρχίζοντας από το ταξικό, που αφορά την οικονομική πολιτική, και όχι μόνο, χρήσιμο είναι να θυμηθούμε κάποια πράγματα.

Αραγε ο κ. Λάσκος στον άξονα αριστερά-δεξιά, που τόσο εύκολα διακρίνει, αποκλείοντας από την αριστερά το ΠΑΣΟΚ του Ανδρέα Παπανδρέου, που τοποθετεί τη στήριξη του κοινωνικού τομέα της οικονομίας, το συνεταιριστικό κίνημα, τις κοινωνικοποιήσεις της δεκαετίας του '80; Πού τοποθετεί τον Νόμο για το εργατοϋπαλληλι-

κό κίνημα και την οργάνωσή του, που συνέβαλε καθοριστικά σε όλες τις κατακτήσεις για τα συλλογικά και κοινωνικά δικαιώματα;

Πού τοποθετεί την αποτελεσματική προάσπιση των δημόσιων αγαθών προς όφελος του λαού και της εθνικής ασφάλειας της χώρας; Ήταν αριστερή ή «αντιδεξιό» η πολιτική κατοχύρωση του κοινωνικού κράτους, η δημιουργία του ΕΣΥ και η πρωτοφανής για τα ελληνικά δεδομένα αναδιανομή πλούτου υπέρ των μεσaiών και χαμηλών εισοδημάτων που έγινε την περίοδο 1982-83;

Τέλος, δεν πρέπει να ξεχνάμε πως σε ό,τι αφορά τις θεσμικές παρεμβάσεις, έγιναν σημαντικά βήματα που έβγαλαν τη χώρα από μια καθυστέρηση δεκαετιών, π.χ. οικογενειακό δίκαιο, αποκέντρωση με αιρετά νομαρχιακά συμβούλια, αναγνώριση της Εθνικής Αντίστασης κ.ά.

Είναι αναμφισβήτητο ότι η πρώτη κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ εδραίωσε και εμπέδωσε τη δημοκρατία, μετά από 50 χρόνια δεξιών και ακροδεξιών πολιτικών που σπινιάριζαν τα πολιτικά φρονήματα και επέβαλλαν το αστυνομικό κράτος. Μετά τις εκλογές του 1981 χάθηκε η τρομοκρατία του χωροφύλακα και του ΤΕΑτζή, ιδιαίτερα στα χωριά.

Οι έννοιες αριστερός και κομμουνιστής, που πριν το '81 χρησιμοποιούνταν ως ύβρεις, μετά το '81 έγιναν τίτλος τιμής. Το πνεύμα αυτής της διακυβέρνησης αποδίδουν και οι διεθνείς πρωτοβουλίες, όπως η μεταφορά των μαχητών της PLO σε ασφαλές καταφύγιο, η Πρωτοβουλία των 6 για την Ειρήνη κ.ά.

Χάρη σε όλα αυτά, στη συνείδηση της μεγάλης πλειοψηφίας του ελληνικού λαού ο Ανδρέας Παπανδρέου και η πολιτική του έχουν θετική καταγραφή, παρά τα αδιαμφισβήτητα λάθη στα οποία υπέπεσε. Αυτή ακριβώς η μεγάλη πλειοψηφία του ελληνικού λαού προκρίνει σήμερα τον ΣΥΡΙΖΑ ως εν δυνάμει κυβέρνηση της Αριστεράς. Κι αυτό μας φέρνει στο σήμερα και στο διά ταύτα, διότι υποθέτω και ο κ. Λάσκος αγωνιά λιγότερο για το πώς αποτιμά η Σοσιαλιστική Τάση την εποχή του Ανδρέα και περισσότερο για το αν ο ΣΥΡΙΖΑ θα κατορθώσει να προτείνει ένα μοντέλο διακυβέρνησης μακράς πνοής που θα μπορεί να αντιμετωπίσει τις μεγάλες προκλήσεις που αντιμετωπίζει η χώρα.

Σε αυτό το πλαίσιο, η εμμονή στην «ιδεολογική καθαρότητα», όπως και ο εγκλωβισμός μιας κυβέρνησης της Αριστεράς σε δογματικές ταξικές διακρίσεις, αγνοεί την πραγματικότητα και ξεπερνά πολύ εύκολα τα καθημερινά προβλήματα που βιώνει ο ελληνικός λαός.

Το αριστερό πρόταγμα είναι σήμερα εξαιρετικά επίκαιρο και απολύτως αναγκαίο, αλλά δεν αρκεί από μόνο του για την υπέρβαση της σημερινής κρίσης. Η Αριστερά καλείται να πετύχει τον στόχο της παλλαϊκής συμμετοχής, της εθνικής ομοψυχίας, που κερδίζεται με ανοχή και πειθώ, με ποιοτική και ποσοτική αναβάθμιση της δημοκρατικής εκπροσώπησης εντός του κόμματος και κατ'επέκταση στην κοινωνία.

Η Σοσιαλιστική Τάση πιστεύει ότι ο ΣΥΡΙΖΑ έχει πολλά να διδαχθεί από το πρώτο ΠΑΣΟΚ. Οι διδαχές αυτές δεν αφορούν μόνο τις επιτυχίες του, αλλά και τις αποτυχίες του. Τις τελευταίες δεν τις αρνηθήκαμε ποτέ. Δεν μπορούμε όμως να αρνηθούμε και την ιστορική αλήθεια.

* Μέλος του ΣΥΡΙΖΑ και της Σοσιαλιστικής Τάσης